

uteha stranaca (III)

jan mekjuen

JAN MEKJUEN (IAN MCEWAN), britanski priovedač i romanopisac, rođen je 1948. godine u Oldershotu. Za prvu knjigu priovedaka *Prva ljubav, poslednji obredi* koja je objavljena 1975. godine dobija nagradu Somerset Moma 1976. Tri godine posle objavljenja prve zbirke priovedaka, 1978., izdaje drugu zbirku priovedaka *Između čaršava*, a iste godine objavljuje svoj prvi roman *Cementna bašta*. 1981. godine objavljuje svoj drugi roman pod naslovom *Uteha stranaca* i iste godine izdaje zbirku TV drama *Podražavanje*. Mekjuen je, po mišljenju mnogih kritičara i autora, najznačajniji pisac koji se javio u Velikoj Britaniji tokom sedamdesetih godina.

»Ja sam bio njegov miljenik, njegova strast. Sećam se jedanput — možda se to dogodilo više puta — moje starije sestre Eva i Marija, koje su imale četrnaest i petnaest godina, za večerom su pokušavale da od oca iskame dopuštenja za neke stvari. Na sve njihove molbe, njegov odgovor je bio NE! Nisu mogle ići na školske zabave, jer je tamo bilo i dečaka. Nisu smeće prestati da nose bele zokne. Nisu mogle ići u pozorište bez mame. Nije im dozvoljavao da pozovu prijateljice jer je smatralo da imaju loš uticaj na njih i da nikada ne idu u crkvu. I onda je moj otac iznenada stao iza stolice na kojoj sam ja sedeo pored mame, smejući se glasno. Uzeo je salvet koji je bio prebačen preko nog krila i stavio mi ga oko vrata. »Pogledajte«, rekao je »Ovo je buduća glava porodice. Morate se dobro čuvati Roberta.« A onda me je naterao da je razrešim taj spor, držeći ruku sve vreme na mom vratu, stježući ga medu prstima. Otac me je pitao. »Roberte, mogu li devojke nositi svilene čarape kao njihova Mama?« A ja, desetogodišnjak, odgovarao sam glasno »Ne, Tata!« »Mogu li ići u pozorište bez Mame?« »Apsolutno ne, Tata!« »Roberte, mogu li pozivati prijateljice kod sebe?« »Nikad, Tata!«

»Odgovarao sam ponosno, ne značući da sam bio iskoriscen. Možda se to dogodilo samo jednom. Što se mene tiče, to se moglo dogoditi svake večeri mog detinjstvu. Tada se moj otac vratio do svoje stolice u pročelju stola praveći se tužan. »Žao mi je, Eva i Marija, ja sam se tam spremala da promenim mišljenje, ali Robert kaže da su to nedopustive stvari. I on se smejava, i ja sam se takođe smejava, verujući u sve, u svaku izgovorenu reč. Smejava sam se sve dok mi mama nije spustila ruku na rame i rekla. »Mir sada, Roberte.«

»Da li su me sestre mrzele? Ovo što će vam sada ispričati pouzdano znam da se dogodilo samo jedanput. Bio je vikend i kuća je bila prazna čitavo posle podne. Otišao sam u spavaću sobu svojih roditelja sa sestrama Evom i Marijom. Seo sam na krevet, a one su otišle do toaletnog stola koji je pripadao mojoj majci i iz njega izvadile sve njene stvari. Prvo su nalakirale nokte, pa su onda mlatarale rukama po vazduhu da im se što pre osuše. Stavile su krema i pudere na lice, namazale usne karminom, iščupale obrve, i namazale trepavice maskarom. Rekle su mi da zatvorim oči dok one skinu svoje bele zokne i obuku čarape iz mamine fioke. Onda su stale ispred mene, dve veoma lepe žene, gledajući jednu drugu. Otrplike jedan sat su šetale po kući, ogledajući se preko ramena u ogledalima ili prozorskim okнима, vrteći se u krug po salonu, sedajući veoma pažljivo na ivicu fotelje, nameštajući kosu. Sledio sam ih u stopu i gledao ih, samo sam ih gledao. »Zar nismo lepe, Roberte? reklu se. Sećam se da sam bio šokiran, jer to nisu više bile moje sestre, već američke filmske zvezde. Bile su oduševljene sobom. One su se smejaše i ljubile jednu drugu jer su sada bile prave žene.«

»Kasnije poslepodne otiše su u kupatilu i sprale sve sa sebe. Sklonile su sve teglice i posudice u kupatilu i otvorile prozore da mama ne bi osetila miris svojih parfema. Složile su i sklonile svilene čarape i steznike, na isti način na koji je mama to činila. Zatvorile su prozore i sišle dole da dočekaju mamu i sve to vreme ja sam bio veoma uzbuden. Iznenada su te divne žene ponovo postale moje sestre, dve visoke učenice.«

»Onda je stigla večera i ja sam još uvek bio uzbuden. Moje sestre su se ponašale kao da se ništa nije dogodilo. Bio sam svestran da moj otac zuri u mene. Podigao sam pogled i shvatio da on zapravo gleda korz mene i čita mi misli. Veoma sporo je odložio svoj nož i viljušku, sažvakao i progutao sve što je imao u ustima, i upitao. »Kaži mi, Roberte, šta ste vi danas poslepodne radili?« Verovao sam da on sve zna, kao Bog. Zeleo je samo da proveri da li sam ja dovoljno pošten da mu kažem istinu. Tako da je imalo smisla da lažem. Recao sam mu sve, o ruževima, puderima, kremaima i parfemima, čarapama iz mamine fioke, a rekao sam mu takođe, kao da je to moglo nešto da popravi, i da su sve stvari veoma pažljivo vraćene na mesto. Cak sam pomenuo i prozor. U prvi mah moje sestre su se smejaše i poricale one što sam govorio, ali kako sam ja nastavljao da govorim, tako su se one utišavale. Kada sam završio, moj otac je jednostavno rekao. »Hvala ti, Roberte« i nastavio da jede. Do kraja večere više nikao nije progovorio. Nisam se usudio da pogledam u pravcu mojih sestara.«

»Posle večere, a neposredno pre odlaska u krevet, otac me je pozvao u svoju radnu sobu. To je bila soba u koju nikao nije smeо ući, tu su bile sve državne tajne. To je bila najveća soba u kući, jer je moj otac po nekad u njoj primao diplomete. Prozori i tamnocrvene zavese, kojima su bili zastrti, prostirali su se od poda do plafona, a na plafonu su bili iscrtani zlatni listići i neki kružni ornamenti. Bio je tu i luster. Svuda okolo bilo su knjige u zastakljenim policama, a pod je bio zastrt debelim tepisima iz svih krajeva sveta, neki su čak visili i po zidovima. Moj otac je skupljao tepihe.«

»Sedeo je za svojim ogromnim stolom prekrivenim papirima, a moje dve sestre su stajale ispred njega. Naredio mi je da sednem u drugi kraj sobe na kožnu fotelju koja je pripadala mom dedi, koji je takođe bio diplomata. Niko nije govorio. Bilo je kao u nemom filmu. Moj otac je za moje sestre izvukao kožni kaiš iz fioke — doble su svaka po tri snažna udarca po zadnjici a da nisu pustile ni glasa. Iznenada sam se našao izvan radne sobe. Vrata su bila zatvorena. Moje sestre su otišle u svoju sobu da plaču, ja sam se popeo stepeništem do svoje spavaće sobe, i to je bio kraj. Moj otac taj dogadaj više nikada nije pominjao.«

»Moje sestre! One su me mrzele. Morale su da mi se osvete. Mislim da nedeljama ni o čemu drugom nisu pričale. Dogadaj koji će sada ispričati zbio se jednom kada je kuća takođe bila prazna, nije bilo ni roditelja ni kuvarice, mesec dana posle onih batina koje su moje sestre dobile zbog mene, a možda i kasnije. Prvo moram da objasnim da, mada sam bio ljubimac, ipak je postojalo mnogo stvari koje mi nisu bile dopuštene. Naročito nisam smeo jesti i piti slatko, jesti čokoladu ili piti limunadu. Deda mom ocu takođe nije dozvoljavao da jede ništa slatko sem voća. Smatralo je da je to loše za stomak. Ali, ono što je najvažnije, slatke stvari, naročito čokoladu, loše su uticale na dečake. Slabila im je karakter, koji je postao kao u devojaka. Možda je u tome i bilo istine, to samo nauka može dokazati. Isto tako, otac se brinuo za moje zube, zeleo je da imam zube kao on, savršene. Izvan kuće, ja sam jeo slatkise koje sam dobijao od drugih dečaka, ali kod kuće ne.«

»Tako je tega dana došla Alisa, moja najmlada sestra, u baštu i rekla. »Roberte, Roberte, dodi u kuhinju, brzo. Pripremljeno je nešto specijalno za tebe. Eva i Marija su ti pripremile čast.« Isprava nisam htio da idem jer sam se plasio da je neki trik u pitanju. Ali, Alisa je insistirala. »Hajde brzo, Roberte, i na kraju sam otišao, a kuhinji su bile Eva, Marija i Liza, takođe moja sestra. A na stolu su stajale dve velike flaše limunade, kolač sa šlagom, dve table čokolade za kuvanje i kutija mančmela. Marija je rekla. »Ovo je sve za tebe«, u prvi mah sam posumnjao i upitao »Zašto?« Na to je Eva odgovorila. »Želele bismo da budem bolji prema nama ubuduće. Kada sve ovo budeš pojeo, sećaćeš se kako smo bile dobre prema tebi.« Zvučalo je razložno, a hrana je izgledala vrlo ukusno, te sam se i posegnuo prvo za limunadom. Ali Marija je stavila ruku preko moje. »Prvo,« rekla je, »moraš popiti neki lek.« »Zašto?« »Zato što i sam znaš kako slatke stvari loše utiču na tvój stomak. Ako se razboliš, Tata će sazanti što si radio i svi ćećemo nastradati. Ovaj lek će sve to regulisati.« Tako sam ja otvorio usta i Marija mi je susala četiri velike kašike nekog ulja. Bilo je odvratnog ukusa, ali mi nije mnogo smetalo pošto sam odmah jesti čokoladu za kuvanje, kolač sa šlagom i piti limunadu.«

»Moje sestre su stajale oko stola i posamtrale me. »Jel' dobro?« pitale su, ali ja sam jeo tako brzo da sam jedva uspevao da odgovorim. Pomiclio sam da su tako dobre prema meni jer su znale da će jednoga dana naslediti dedinu kuću. Pošto sam popio prvu flašu limunade, Eva je uzela drugu i rekla. »Mislim da on ne može i ovu popirti. Skloniku je. A Marija je na to rekla.« Da, skloni je. Samo čovek može da popije dve flaše limunade.« Otrgao sam joj flašu iz ruku i rekao. »Naravno da je mogu popiti, a sve devojke su uglašale rekle. »Roberte, pa to je nemoguće!« Ja sam, naravno, dovršio obe table čokolade za kuvanje, mančmelo i kolač sa šlagom, a moje sestre su skandirale »Bravo, Roberte!«

»Pokušao sam da se uspravim. Kuhinja je počela da mi se okreće i hitno mi je trebao WC. Iznenada, Eva i Marija su me oborile na pod i držale čvrsto. Bio sam isuviše slab da se borim, a i one su bile mnogo veće od mene. Imale su spremno parče konopca kojim su mi vezale ruke na ledjima. Sve vreme Alisa i Liza su skakale gore-dole i pevale. »Bravo, Roberte!« Zatim su me Eva i Marija, vukući me za noge, iznele iz kuhinje, pa duž hodnika, preko velikog hola, odvukle do očeve radne sobe. Izvadile su ključ koji je bio sa unutrašnje strane i zaključale vrata. »Baj, baj, Roberte!« — dovikivale su mi kroz ključaonicu. »Sada si ti Veliki Tata u svojoj radnoj sobi.«

»Stajao sam nasred te velike sobe, ispod lustera, i isprva nisam razumeo zašto sam tu smešten, a onda sam shvatio. Pokušao sam odvezati čvorove, ali su oni bili isuviše čvrsto vezani. Vikao sam, šutao vrata nogama, udarao glavom po njima, ali u kući se ništa nije čulo. Trčao sam od jednog ugla sobe do drugog tražeći zgodno mesto, ali suvda su bili skupi tepisi. Konačno, više nisam mogao da se uzdržim. Prvo je našla limunada, ne dugu za njom čokolada za kuvanje i kolač u obliku neke tečnosti. Nosio sam kratke pantalone, kao svi dečaci u Engleskoj. I umesto da stojim na jednom mestu i upropastim samo jedan tepih, ja sam trčao posvuda, vičući plačući, kao da me otac već goni.«

»Ključ u bravi se okrenuo, vrata su se naglo otvorila i Marija i Eva su utrčale unutra. »Uh« uzviknule su. »Brzo, brzo! Stiže Tata.« Odvezale su konopac, vratile ključ sa unutrašnje strane brave i otrčale, smejući se kao lude žene. Čuo sam očeva kola kako se zaustavljaju.

»Isprva nisam mogao da se pomerim. Onda sam zavukao ruku u džep, izvadio maramicu i otišao do zida — da bilo je čak i po zidovima, čak i po pisaćem stolu — takođe je i star persijski tepih bio natopljen. Onda sam primetio svoje noge, koje su bile gotovo crne. Maramica mi nije mogla pomoći, bila je premala. Otrčao sam do stola i uzeo neke papire, i tako me je otac zatekao, kako čistim kolena državnim aferama, dok je pod njegove radne robe posdećao na seosko dvorište. Prišao sam mu dva koraka, spustio se na kolena i isporučao se gotovo preko njegovih cipela, a to je trajalo veoma dugo. Kada sam završio, on se nije ni pomerio sa dovratak. Još uvek je u ruci držao svoju akt tašnu i lice mu je bilo nepromjenjeno. Pogledao je po sobi i upitao me. »Roberte, da li si ti geo čokoladu?« A ja sam odgovorio. »Jesam, Tata, ali . . . To mu je bilo dovoljno. Kasnije je majka došla da me obide u mojoj spavaćoj sobi, a ujutro je došao psihijatar i rekao da sam doživeo traumu. Ali za tog oca jedino je bilo važno to da sam ja geo čokoladu. Tukao me je tri večeri uzastopce i mesecima sa mnom nije lepo razgovarao. Mnogo, mnogo godina posle bi mi je zabranjen pristup u njegovu radnu sobu, sve dok nisam tamo ušao sa svojom budućom ženom. A od tada pa do dana negdje dana nikada više nisam geo čokoladu i nikada nisam oprostio svojim sestrama.

»Dok je trajala moja kazna, jedino je majci bilo dozvoljeno da razgovara sa mnom. Proveravala je da me otac nije prejako tukao i da li je to trajalo samo tri večeri. Ona je bila veoma lepa i visoka žena. Najčešće je nosila belo; bele bluze, bele maramice i bele svilene haljine na diplomatskim prijemima. Najbolje je se sećam u belom. Govorila je engleski veoma sporu ali svu se divili njenoj savršenoj eleganciji.

»Kao dečak često sam sanjao ružne snove, veoma ružne snove. Budio sam se u snu, i sad ponekad to činim. Često sam se budio usred noći i vikao je »Mam!«, kako to čine engleski dečaci. Činilo mi se da je ona ležala budna i čekala da je pozovem, jer se tamo duž hodnika, gde je bila spavaća soba mojih roditelja, istog časa začula škripa kreveta, zvuk lampe koja se pali, pucketanje kostiju u njenim bosim stopalima. I kad god bi ona ušla u mojoj sobu i pitala, »Šta je bilo Roberte?«, ja sam odgovarao, »Želim čašu vode.« Nikada joj nisam rekao. »Ružno sam sanjao«, ili »Bojam se.« Uvek sam tražio čašu vode, koju je ona donosila iz kupatila i gledala me dok sam pio. Zatim me je ljubila u čelo i ja sam odmah ponovo zaspivao. Ponekad je to trajalo mesecima, iz noći u noć, ali ona nije nikada ostavljala čašu sa vodom kraj mog kreveta. Znala je da moram imati izgovor kako bih me mogao pozvati usred noći. Ali, njoj nije trebalo objašnjavati. Bili smo veoma bliski. Čak i kada sam se ozbio sve dok nije umrla, imao sam običaj da joj svake nedelje nosim svoje košulje.

Kad god bi moj otac negde oputovao, spavao sam sa njom u krevetu, sve do svoje desete godine. Iznenada je svemu tome došao kraj. Jednog dana je žena kanadskog ambasadora pozvana kod nas na čaj. Pripreme su trajale tokom čitavog dana. Moja majka je želeta da bude sigurna kako moje sestre i ja znamo pravilno da držimo tacnicu i šolju za čaj. Ja sam trebao da idem u krug po sobi i nosim tacnu sa kolačićima i malimi sendvičima. Poslali su me kod berbera i primorali da vežem crvenu mašnu, koju sam mrzeo više od svega. Ambasadorova žena je imala plavu kosu, nešto što je u životu nisam video, i u posetu je sa sobom povela svoje kćer Kerolajn, koja je imala dvanaest godina. Kasnije sam otkrio da je moj otac rekao da bi se naše dve porodice morale oroditi iz diplomatskih i poslovnih razloga. Sedeli smo mirno i slušali razgovor dve žene, a kada bi nas kanadska dama nešto upitala, mi bismo se ispravili na stolici i učitivo odgovarali. Danas decu ne uče tim stvarima. Onda je moja majka povela ambasadorovu ženu da joj pokaže kuću i baštu, a mi, deca ostali smo sami. Moje četiri sestre su bile u svojim haljinama za prijem i sve su sedele na jednom divanu, priljubljene jedna uz drugu, tako da su delovale kao jedna osoba, kao zbrka vrpči, čipki i lokni. Kada su bile zajedno, moje sestre su delovale zastrašujuće. Kerolajn je sedela na jednoj drvenoj stolici, a ja na drugoj.

»Kerolajn je imala plave oči i malo lice, kao majmunsko. Imala je pege po nosu i tog popodneva kosa joj je bila skupljena u rep i padala duž leda. Niko nije govorio, ali krajčikom oka sam uspeo da vidim kako nekoga gura laktom. Iznad naših glava mogli smo čuti naše majke kako idu iz sobe u sobu. Iznenada Eva upita, »Gospodice Kerolajn, da li vi spivate sa vašom majkom?«, i Kerolajn je odgovorila. »Ne, a vi?«. Ona Eva reče. »Ja ne spavam, ali zato Robert spava.«

»Crveneo sam sve više i više, i bio spremam da izletim iz sobe, ali Kerolajn mi se okrenula, nasmešila i rekla. »Muslim da je to stražno slatko.« Od tog trenutka ja sam bio zaljubljen u nju i više nisam spavao u maminom krevetu. Posle šest godina ponovo sam sreća Kerolajn, a pose sve smo se venčali.«

Okо njih bar je počeo da se prazni. Svetla na plafonu bila su poštena i jedna čovek je čistio pod. Kolin je dremuckao tokom poslednjeg dela priče, lateći se napred-natrag i naslanjajući glavu na ruke. Robert je pokupio prazne flaše sa stola, odneo ih do šanka i dao tamo neke instrukcije. Drugi čovek je prišao stolu, isprazio pepeljari i obrišao sto. Kada se Robert vratio, Meri je rekla. »Niste nam mnogo rekli o vašoj ženi.«

Stavio joj je u ruke kutiju sa šibicama na kojoj je bio odštampan naziv i adresa bara. »Ovde sam skoro svako veče.« Ona je skupila prste i stegla kutiju u ruci. Dok je prolazio pored Kolinove stolice, ispruzio je ruku i pomazio ga po kosi. Meri ga je posamtrala dok je odlazio, posećađa još minut-dva, zevajući, a onda podigla Kolina i uputila ga u pravcu stepeništa. Oni su poslednji napustili bar.

IV poglavljje

U jednom pravcu ulica je iščezavala u potpunom mraku, a u drugom, rasplinuta sivoplava svetlost osvetljivala je niz niskih zgrada što

su se redale jedna za drugom, kao granitni blokovi koji su se slivali u tamni, gde se ulica dalje gubila krvudajući. Hiljadama stopa iznad, oblak razvučen u obliku prsta, kao da je ukazivao sa visina na krvudavu liniju, zarumenjen. Prohladan, slani vjetar duvao je duž ulice i dizao celofanski papir kojim je bilo prekriveno stepenište gde su sedeli Kolin i Meri. Iza dobro zatvorenenog prozora koji se nalazio upravo iznad njihovih glava začulo se prigušeno hrkanje i škripa kreveta. Meri je naslonila glavu na Kolinovo rame, a on svoju na zid između dve odvodne cevi. Pas im se žurno približavao dolazeći sa osvetljenog kraja ulice, neobično grebući kandžama po istrošenom kamenu. Nije se zaustavio kada je stigao do njih, nije čak ni pogledao u njihovom pravcu, i dugo pošto je išeznuo u tamni, taj neobični korak se još mogao čuti.

»Trebali smo poneti mape,« rekao je Kolin.

Meri se samo bolje namestila na njegovom ramenu i promrmljala. »Ma, nije važno, na odmoru smo.«

Pola sata kasnije probudili su ih glasovi i smeh. Odnekud je stalno dopirala piskava zvonjava. Sunce je još bilo nisko, a povetarac topao i vlažan kao životinjski dah. Deca obučena u svetloplave uniforme sa crnim okovratnicima i manžetnama prolazila su pored njih, noseći na ledima zavežljaje sa knjigama. Kolin se digao i držeći se za glavu obe-ma rukama, zatetrao se ka sredini uske ulice, gde su ga deca opkolila. Jedna devojčica je bacila tenisku lopticu koja mu se odbila od stomaka i ona ju je opet uspešno uhvatila, a na to su se vrisci oduševljenja prolo-mili gomilom. Onda je zvonjava utihnula, preostala deca su se utisala i počela mahnito trčati. Ulica odjednom postade upadljivo prazna. Meri se savila preko stepenice češući list i članak obema rukama. Kolin je stajao nasred ulice, blago se njisući, zureći u pravcu niskih zgrada.

»Nešto me je ujelo,« viknula je Meri.

Kolin joj je prišao i stao iza nje, posmatrajući kako se češe. Nekoliko crvenih tačaka se uvećavalo do veličine novčića i postajalo tamnocrvene boje. »Ja ne bih to više radio,« rekao je Kolin. Uzeo ju je za ruku i poveo nju u ulicu. Daleko iza njih čula su se deca, glasovi su im odzvanjali kao da su se nalazili u nekoj ogromnoj akustičnoj prostoriji pevajući »Vjeruju« ili tablicu množenja. Meri je poskakivala na jednoj nozi. »O, bože!« uzviknula je pomalo samosazaljivo u svojoj muci. »Ne budem li se češala, umreću. I tako sam žedna!«

U tom svom mamurluku, Kolin je zadobio neki daleki, grubi autoritet, potpuno nesvojstven njemu. Stojeci iza Meri i držeći joj ruke čvrsto uz telo, gurnuo ju je u nju u ulicu. »Budem li se spustili ovom ulicom,« šapnuo joj je na uho »mislim da bismo trebali izbiti na more. Tamo dole ima jedan kafe.«

Meri je pustila da je on gura napred. »Nisi se obrijao.«

»Seti se,« rekao je Kolin dok im se korak ubrzavao spuštajući se niz ulicu, »mi smo na odmor.«

More se prostiralo iza zavojia ulice.

Šetalište je bilo usko i pusto, sa obe strane su se pružali neprekidni nizovi kuća oštećenih vremenom. Visoke katarke su štrčale iz glatke žučkaste vode, ali nije bilo čamaca privezanih za njih. Sa Kolinove i Merine desne strane nalazio se ofucani limeni znak koji je pokazivao smer i upućivao duž šetališta na bolnicu. Dve sredovečne žene koje su nosile prepune plastične torbe i dečak koji je išao između njih spustili su se do šetališta istom ulicom kao i oni. Zastali su kod znaka, žene su se sagnule i pažljivo pretražile svoje torbe kao da su nešto zaboravile. Kada su nastavili dalje, dečak je cvileći nešto zatražio, ali su ga one brzo učutkale.

Kolin i Meri su seli blizu ivice šetališta, na nekakve kovčeve koje su jako zaudarali na crknutu ribu. Bilo je veliko olakšanje oslobođuti se uskih ulica i gradskih prolaza koji su ostali iza njih i zuriti ispred sebe u more. Vidikom je dominiralo malo ostrvo oivičeno niskim zidom, udaljeno otprilike pola milje i pretvorenog u groblje. Na jednom kraju nalazila se kapela i malo kameno molo. Sa ove daljine, a perspektiva je bila iskrivljena od plavičaste jutarnje izmaglice, svetli mauzoleji i nadgrobni spomenici delovali su kao gradevine hipermodernog grada budućnosti. U toj jutarnjoj izmaglici sunce se činilo kao disk nacijen od prljavog srebra, mali i precizan.

Meri se opet naslonila na Kolinovo rame. »Ti ćeš se danas bruniti o meni,« rekla mu je zevajući. On je dodirnuo njen potiljak. »A da li si se ti juče brunila o MENI?«

Ona je klimnula glavom i zatvorila oči. Medu njima je postojao čvrst dogovor da najzimenično brunu jedno o drugom. Kolin je obuhvatio Meri obema rukama i nekako odsutno poljubio je u uho. Hidrobus se pojavio iza ostrva na kom je bilo groblje i približavao se kamenom molu. Čak se i sa ove daljine moglo videti da majušne figure u crnom, koje su izlazile iz hidrobusa, nose cveće. Tanak, piskutav glas proložio se preko vode, glas galeba ili možda deteta, i brod se otisnuo od ostrva.

Hidrobus se kretao prema bolničkoj koja je bila smeštena u sledećoj uvali i nije se moglo videti sa mesta na kom su oni sedeli. Sama bolnica, međutim, izdizala se iznad okolnih zgrada, to je bila tvrdava senf-žute boje čija se fasada ljuštala, sa strmim krovovima pokrivenim svetlocrvenim crepom, na kojima je bilo mnoštvo rasklimatanih antena. Neka odjeljenja su imala visoke prozore sa rešetkama, koji su se otvarali prema balkonima gde su pacijenti ili bolničko osoblje, odeveni u belo, sedeli ili stajali, zureći u more.

Šetalište i ulice koje su ostale iza njih punili su se ljudima. Stare žene uvijene u crne šalove vukle su se po ulicama sa praznim torbama, obmotane tišinom. Iz obližnje kuće dopirali su oštiri mirisi jake crne kafe i cigare, mirisi koji su se mešali i neutralisali neprijatan miris crkutne ribe. Jedan suvonični ribar u iznošenom sivom odelu i košulji bez dugmadi, koja je nekada bila bela, izgledao je kao neko ko je davno pobegao od kancelarijskog posla; bacio je gomilu mreža tik uz kovčeve na kojima su oni sedeli, gotovo na njihove noge. Kolin je načinio nejasan pokret izvinjenja, ali čovek koji je već odlazio, odmahnuo je samo rukom i rekao. »Turisti!«

S engleskog: Ljubica Damjanov